

Plantedirektoratet

Vedrørende genopdyrkning af udtaget jord.

Til brug for Departementets drøftelser om udformningen af EU´s fremtidige fælles landbrugspolitik (CAP'en) har Plantedirektoratet d. 6. september anmodet DJF om

Seniorforsker
Finn Pilgaard Vinther

Dato: 13-09-2010

Dir.: 8999 1861
E-mail: finn.vinther@agrsci.dk

- *en kort redegørelse for hvilken type jordforberedelse, der er nødvendig efter at jorden har været udyrket i hhv. ét, to, tre, fire, fem eller flere år for at få arealet til at indgå i omdrift igen samt en estimering af tidsforbruget forbundet hermed. Notatet forventes anvendt ved interne drøftelser samt drøftelser med Kommissionen om arealanvendelsen, herunder hvornår jorder anvendes til landbrug eller overgår til natur.*

Side 1/2

Vedlagte svar er udarbejdet af undertegnede med bidrag fra Lisbeth Nielsen, Natur & Landbrug, Agro Business Park, samt fra Poul Erik Lærke og Jens Bonderup Kjeldsen, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø.

Med venlig hilsen

Finn P. Vinther,
Seniorforsker og temakoordinator for Miljø og Bioenergi

Redegørelse vedrørende genopdyrkning af udtaget jord.

Plantedirektoratet har ønsket ”en redegørelse for hvilken type jordforberedelse, der er nødvendig efter at jorden har været udyrket i hhv. ét, to, tre, fire, fem eller flere år for at få arealet til at indgå i omdrift igen.”

DJF svarer:

Typen af jordforberedelse, der er nødvendig for at bringe jorden tilbage i dyrkbar stand er afhængig af til hvilket formål jorden er udtaget. Er det til et bestemt formål som f.eks. bebyggelse, veje, vådområde, skovrejsning, mm., eller er dyrkningen blot ophørt, hvorefter jorden mere eller mindre ”passer sig selv”. Det er her forudsat, at der er tale om sidstnævnte.

Ved dyrkningsophør kan der skelnes mellem

1. braklægning, hvor der foretages en årlig afpudsning og/eller afgræsning af arealet.
2. ophør af dyrkning, hvor arealet helt overlades til sig selv.

Hvis reglerne om brak har været overholdt vurderer vi, at det umiddelbart vil være muligt at inkludere arealet i omdrift efter en pløjning evt. med forudgående fræsning.

Er der tale om decideret ophør af dyrkning, vil hastigheden af hvor hurtigt det gror til med buske og træer afhænge af en række forhold, herunder hvilken naturtype der er tale om, næringsstofniveau, hydrologi, jordtype og placering i forhold til frøkilder. Det er derfor meget vanskeligt, at give et entydigt svar på hvor mange år en jord skal være udyrket før man ikke længere kan nøjes med en plov og/eller fræser.

Som eksempel på den store variation mht. opvækst af buske og træer kan der refereres til Lisbeth Nielsen, Natur & Landbrug, som igennem en længere år-række har foretaget registreringer på lavbundsarealerne ved Fussingø. Det er her observeret, at der i den vestlige ende af arealerne forholdsvis hurtigt er begyndende opvækst af pil (2-3 år), når man ophører med pleje, hvorimod der 1-2 km længere mod øst ikke sker så meget mht. træopvækst; nogle plots fra 1997 er endnu helt uden opvækst af buske og træer. Også overdrev er meget forskellige med hensyn til hvor hurtigt der kommer træopvækst, og her synes afstand til frøkilder at være en betydelig faktor (Lisbeth Nielsen, pers. medd.).

Som følge af stor variation og lokale forskelle er det ikke muligt at give et svar på præcist hvor mange år en jord skal være udyrket før den ikke umiddelbart kan genopdyrkes. Vi vurderer dog, at med de markredskaber, som jordbruger i dag råder over, vil det i langt de fleste tilfælde være muligt uden ekstra indsats at genopdyrke arealer, der har været udyrket i op til ca. fem år. Har arealet været udyrket i flere år, kan det være nødvendigt at fjerne buske og træer først, og tidsforbruget hertil afhænger af hvor mange buske og træer, der skal fjernes.